

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
Pole badawcze	14
Hipotezy i pytania badawcze	15
Ramy czasowe	18
Ograniczenia badawcze	19
Znaczenie wielkiej idei. Kwestie metodologiczne	20
Struktura książki	26
Literatura przedmiotu i postulaty badawcze	32
Podziękowania	36

ROZDZIAŁ 1 POLSKA POLITYKA WSCHODNIA I WSPÓŁCZESNA RECEPCJA PROMETEIZMU

Wprowadzenie	39
Niemiecka Ostpolitik	40
Spalone muzeum	45
Polityka wschodnia Stolicy Apostolskiej	49
W poszukiwaniu definicji polityki wschodniej	53
Trzy sposoby definiowania polityki wschodniej	58
Uwarunkowania geograficzne polskiej polityki wschodniej	63
Uwarunkowania historyczne polskiej polityki wschodniej	65
Antyimperializm, „polityka doświadczenia” i realizm	70
Polityka wschodnia a zagadnienie mniejszości narodowych	72
Polityka wschodnia - gospodarka - media	74
Podejścia do polskiej polityki wschodniej	75
Doktryna Giedroycia czy doktryna prometeizmu w nowym wydaniu?	81
Geneza doktryny Giedroycia	83
Niepodległość, antykomunizm, wilsonizm	86
Doktryna Giedroycia - walka o rozbięcie imperialnego porządku	89

Realizm w romantycznej stylizacji	91
Komponenty doktryny Giedroycia	93
Treść nowej doktryny: neoprometeizm	99
Czy „doktryna” jest doktryną?	101
Warunki powstania doktryny	102
Ogłoszenie doktryny	105
Podsumowanie	108

ROZDZIAŁ 2 PIĘĆ KRĘGÓW IMPERIUM. KONTEKST MIĘDZYNARODOWY KSZTAŁTOWANIA SIĘ POLSKIEJ POLITYKI WSCHODNIEJ PO 1989 ROKU

Wprowadzenie	111
Polska wobec Rosji sowieckiej i ZSRS	114
Pakt Ribbentrop-Mołotow i jego skutki	120
Konsekwencje konferencji w Jaltie	123
„Polityka zemsty” ZSRS	125
Struktura imperialna ZSRS	128
ZSRS i jego struktura imperialna	134
Przyczyny i etapy rozpadu ZSRS	136
1985–1988. Pierwszy etap pieriestrojki i klęska reform	140
Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Związku Sowieckiego	142
Luty 1988–sierpień 1991. Emancypacja narodów i erozja imperium zewnętrznego	146
Rozmowy na Malcie	153
Jesień 1991. Chaos	160
Polska wobec Rosji	162
Podsumowanie	165

ROZDZIAŁ 3 PRZECIW UPIOROM PRZESZŁOŚCI

Wprowadzenie	173
Organizacja „Kultury”	175
„Huculski ślad”. Archeologia idei	180
Przerwana misja Dunina-Borkowskiego	183
List ks. Majewskiego	186
Konsekwencje listu alumna	191
Polska „Ostpolitik”	193
Ks. Zieja i „Spotkania”	198
Mała korekta polityki polskiego Londynu	200

PPN, linia paryska i linia londyńska	203
1978. Konsolidacja „osi W-W”	208
Postanie i Zjazdu NSZZ Solidarność	215
Solidarność w polityce wschodniej	220
Po 1981 roku	225
Polityka wschodnia a polityka środkowoeuropejska	233
Finlandyzacja i konserwatywna krytyka nowego prometeizmu	235
Stawka na porozumienie z Rosją	240
Pytanie o „kompleks antyrosyjski”	243
„Ale ani kroku za Bug”	245
Wobec pieriestrojki	249
Szukanie telefonu na Kreml	252
Opozycyjne ministerstwo spraw zagranicznych	257
Solidarność dysydentów	262
Komitet Obywatelski	265
Podsumowanie	276

ROZDZIAŁ 4 KOŚCIOŁ. IDEA JAGIELLOŃSKA W MIEJSCE OSTPOLITIK

Wprowadzenie	293
Diecezje za wschodnią granicą	297
Sytuacja archidiecezji lwowskiej	302
Pomoc Kościołowi podziemnemu	307
Drogi do idei jagiellońskiej	309
Rola Oskara Haleckiego	312
Ukraińskie kontakty kardynała	318
Reakcje w ZSRS na wybór Jana Pawła II	320
Koniec watykańskiej Ostpolitik	326
Rok 1984	329
Kardynał Glemp – łącznik ze Wschodem	337
Papież i sprawa polsko-ukraińska	345
1988 – dlaczego tym razem nie doszło do pielgrzymki do ZSRS?	353
Milenium na Jasnej Górze	355
Watykan, pieriestrojka i sytuacja Kościoła na Wschodzie	357
Podsumowanie	364

ROZDZIAŁ 5 PRL. RESPEKT DLA IMPERIUM

Wprowadzenie	375
Ambiwalentna ocena pieriestrojki	378
Partia „spadkobiercą ONR”	379

Efekty antyukraińskiej mobilizacji	390
Wobec rozmów sowiecko-amerykańskich	393
Gorbaczow a zmiana sytuacji w Polsce	395
Gorbaczow o sytuacji w Polsce po 4 czerwca	401
Polityka personalna ekipy Jaruzelskiego	
w kontekście zmian w ZSRS	403
Rząd USA wobec Jaruzelskiego	406
Polacy na Wschodzie	412
Sytuacja Polaków na Wschodzie około 1989 roku	418
Polacy na Wschodzie jako czynnik legitymizacji ekipy	
Jaruzelskiego	420
Podsumowanie	423

ROZDZIAŁ 6 PRZEZNACZENIE NADESZŁO (1989-1990)

Wprowadzenie	433
Koniec doktryny Breżniewa	437
Antysowieckie demonstracje w Polsce	441
Scenariusze dla regionu	443
Kwestia zjednoczenia Niemiec	448
Nowy rząd w Polsce	452
Endek z Poznania	457
I Zjazd Ludowego Ruchu Ukrainy	462
Zmiany personalne w MSZ	465
Otulina polityki wschodniej	471
Fundacja im. Stefana Batorego	479
Zmiany strukturalne w MSZ	483
Nowa kultura dyplomatyczna	
i rozrost sieci placówek dyplomatycznych	484
Kriuczok w Warszawie	487
Nowy minister na forum międzynarodowym	489
Sprawa niemiecka	492
Mazowiecki w Moskwie	494
„Rosyjska fatamorgana”	500
„Rozmowa o jarmużu”	507
Jaruzelski w ZSRS	511
Rada Współpracy Europejskiej	514
Sprawa litewska	517
Krytyka z Maisons-Laffitte	525
Korekta kursu i konferencja w Jabłonie	530

Poszukiwanie strategii	537
Republika Wschodniej Polski	540
Nota z 7 września 1990 roku	544
Koniec fazy „fińskiej” czy okresu neoendeckiego?	547
Podsumowanie	555

ROZDZIAŁ 7 PIERWSI NA ŚWIECIE (1990–1991)

Wprowadzenie	569
Polityka dwutorowości	570
Białoruś	575
Sprawa wyjścia wojsk rosyjskich	577
Rok 1991	579
Most parlamentarny z Litwą	591
Polacy na Litwie	598
Doktryna Falina-Kwicińskiego	600
Idea nowego traktatu z Sowietami	603
Polska a taktyka USA w ostatniej fazie istnienia ZSRS	606
Koniec RWPG i Układu Warszawskiego	610
Zbliżenie z NATO	613
Przed wizytą w Polsce	617
Trudna pielgrzymka	618
Nowe granice wschodnich diecezji	625
Exposé po raz drugi	634
<i>Chicken Kiev Speech</i> i kwestia nacjonalizmu	636
Pucz w Moskwie	640
Przyspieszenie. Prometeusze europeizacji	646
2 grudnia 1991 roku	651
Nowe relacje z Rosją	655
Prometeusze transformacji	660
Podsumowanie	664

ZAKOŃCZENIE | 679

BIBLIOGRAFIA | 688

INDEKS NAZWISK | 743